

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina delodajalcev

Številka: 061-12/15-3/
Ljubljana, 24. 11. 2015

Gospod
Mitja Bervar, mag. manag.
Predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	24-11-2015
Šifra:	
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

PREDLOG ODLOŽILNEGA VETA

Interesna skupina delodajalcev je na 5. izredni seji 24. 11. 2015 sprejela sklep, da na podlagi 75. a člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga odložitni veto na

**Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači (ZMinP-A),
EPA 729-VII**

Zakon je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 13. redni seji 24. 11. 2015.

Vodja interesne skupine
Milan Lukić, l. r.

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA ODLOŽILNEGA VETA:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači (ZMinP-A), EPA 729-VII, je Državni zbor sprejel na 13. redni seji, 24. 11. 2015.

Ugotoviti je mogoče, da vsebina Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači ni bila obravnavana v skladu z načeli in praksami socialnega dialoga, v skladu z mednarodnopravnimi dokumenti ter predstavlja kršitev Socialnega sporazuma 2015–2016, poleg tega pa bi imel sprejem zakona izrazito negativne učinke oziroma posledice za gospodarstvo in proračun.

Enostranska sprememba minimalne plače grobo krši načela in prakse socialnega dialoga, krši sklenjeni Socialni sporazum 2015–2016 v več delih ter krši določbe konvencije št. 131 Mednarodne organizacije dela (ILO), ki jo je ratificirala Republika Slovenija, bistveno pa posega tudi v obstoječa delovnopravna razmerja.

Z vidika pravičnosti se ne odpravljajo anomalije, ampak se obstoječe nekonsistentnosti še nadgrajuje z novimi sistemskimi anomalijami in bistvenimi povečanju obremenitev, ki se nanašajo na znaten segment delavcev, ki zdaj prejema minimalno plačo. Spremembe zakona namreč institucionalizirajo uravnilovko, ki temelji na enaki vrednosti dela za različno zahtevna dela (izobrazbeni kriterij), in rušijo razmerja v sistemu plač.

Sprememba koncepta minimalne plače posega tudi v obravnavo prejemkov z vidika davčne obravnave. Ker so dodatne splošne olajšave vezane na fiksni mesečni oziroma letni dohodek, bodo morali posledično delavci, ki imajo zdaj plačo na ravni minimalne plače in jim bodo določeni dodatki izvzeti iz minimalne plače, plačevati precej več dohodnine kot do zdaj, dejansko povečanje njihovega neto dohodka pa bo minimalno.

Sprememba minimalne plače v najmanj treh delih krši vsebino dogovora socialnega sporazuma, v katerem je bilo dogovorjeno naslednje:

- »O temeljnih vprašanjih s področja delovnopravne zakonodaje, zdravstva in pokojninskega zavarovanja ter plačnega sistema v javnem sektorju bo potrebno soglasje socialnih partnerjev.«
- »Kolektivne pogodbe dejavnosti predstavljajo temelj za določanje višine in načina obračuna plač v zasebnem sektorju.«
- »Raven pravne varnosti, zaupanje ljudi v pravni sistem in v delo državnih ter sodnih organov je odvisna tudi od uresničevanja pravic v praksi, trajanja upravnih in sodnih postopkov, dostopnosti do pravnih sredstev ter od predvidljivosti in stabilnosti pravnih norm.«

Temeljne institute delovnopravne zakonodaje se spreminja enostransko, brez možnosti posvetovanja, kaj šele s soglasjem socialnih partnerjev. Prav tako se vprašanje višine plač in načina obračuna plač prenaša z ravni kolektivnih pogodb na zakonsko raven. Stabilno pravno okolje je temelj za delodajalce na območju Republike Slovenije, še toliko bolj pa za potencialne vlagatelje. Že s samo enostransko spremembo koncepta minimalne plače se bistveno posega v stabilnost pravnega okolja, dvome v stabilnost pravnega okolja pa dodatno povzroča dejstvo, da imajo takšni enostranski arbitrarni posegi polno podporo Vlade Republike

Slovenije in vseh parlamentarnih strank. Sporočilo potencialnim vlagateljem je vsekakor izjemno negativno, enako pa velja tudi za mednarodne posojilodajalce.

Z enostransko spremembo opredelitve minimalne plače tako sindikati kot predstavniki Vlade Republike Slovenije kršijo podpisano Konvencijo št. 131 o minimalnih osebnih dohodkih ILO, ki jasno opredeljuje vlogo obeh socialnih partnerjev v procesu določanja, spreminjanja in usklajevanja minimalne plače. V skladu s konvencijo se mora ta določati, spreminjati in usklajevati po opravljenem predhodnem posvetovanju z reprezentativnimi socialnimi partnerji. Glede na način vložitve Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači je bila reprezentativnim predstavnikom delodajalcev prvič v zgodovini obstoja samostojne države odvzeta možnost usklajevanja in pogajanja o osnutku predpisa s področja dela oziroma socialne varnosti.

Na podlagi uveljavitve sprememb zakona se bodo iz zneska minimalne plače izključili dodatki za posebne pogoje dela, in sicer za nočno, nedeljsko in praznično delo. Slednje pomeni, da se bodo pri obračunu plače navedeni dodatki, poleg dela plače iz naslova nadur, prištevali na znesek minimalne plače. Zaradi tako izločenih dodatkov iz minimalne plače se bo strošek delodajalca zaradi dodatnih doplačil do minimalne plače povečal.

Do spremembe v višinah plač sicer ne bo prišlo v tistih primerih, ko delavci ne delajo ponoči, v nedeljo oziroma na dan praznika ter v primerih, ko je seštevek tistih sestavin plače, ki bodo po novem sistemu ostale vključene v minimalno plačo (osnovna plača, dodatek za delovno dobo, delovna uspešnost ipd.) najmanj enak znesku minimalne plače. V ostalih primerih se bodo plače povečale, pri čemer bodo povečanja odvisna od posameznih sestavin plače oziroma pogojev, v katerih delavci delajo.

Bruto plače, ki bodo zaradi izločenih dodatkov višje, kot bi bile sicer, bodo »porušile« razmerja med ostalimi plačami. Tako bodo lahko delavci na nekoliko bolj zahtevnih delovnih mestih za polni delovni čas prejeli celo nižjo plačo kot delavci, ki se jim bodo dodatki izločili iz minimalne plače. Torej gre za novo obliko »uravnilovke«.

Delodajalce bodo bremenili tudi dodatni stroški zaradi tehnične izvedbe obračuna plač (dopolnitev računalniških programov, izobraževanja), zaradi povečanih stroškov dela pa bo pri delodajalcih praviloma sledila preučitev stroškovne učinkovitosti posameznih delovnih mest in celo dejavnosti, za katere je delodajalec registriran, kar ima praviloma za posledico zmanjšanje števila zaposlenih.

Opozoriti velja, da že ob obstoječi opredelitvi minimalne plače javni sektor v okviru javnih razpisov izbira izvajalce, ki s ponujeno ceno storitve ne morejo kriti niti stroškov minimalne plače, s čemer država neposredno spodbuja kršitve zakonskih določb o prejemkih. V skladu s povedanim je pričakovati, da se bodo zaradi spremembe minimalne plače, ob dosedanjih praksah pri javnih razpisih, tovrstne kršitve še stopnjevale, kar bo imelo za posledico nadaljnje zmanjšanje zaupanja v državo in pravičnost.

Ker so dodatne splošne olajšave vezane na nek fiksni mesečni oziroma letni dohodek, bodo morali delavci, ki imajo zdaj plačo na ravni minimalne plače in jim

bodo določeni dodatki izvzeti iz nje, plačevati precej več dohodnine kot do zdaj, dejansko povečanje njihovega neto dohodka pa bo minimalno. Do tega bo prišlo, ker bodo delavci zaradi izločenih dodatkov presegli skupni letni dohodek 10.866,37 € in zato pri odmeri dohodnine ne bodo več upravičeni do splošne olajšave v višini 6.519,82 €, ampak le do splošne olajšave v višini 4.418,64 €. Torej se bo davčna osnova delavca samo na račun izgube splošne davčne olajšave povečala za 2.101,18 €.

Delavci, ki so mesečno prejeli minimalno plačo in regres za letni dopust v višini minimalne plače, so dosegli skupni letni dohodek v višini 10.279,49 €. Limit letnega dohodka, pri katerem delavec še lahko uveljavlja dodatno splošno olajšavo v višini 3.217,12 €, pa znaša 10.866,37 €. Na letni ravni torej znaša razlika 576,00 €, na mesečni pa 48 €. Ali povedano drugače, delavec, ki bo zaradi izločenih dodatkov iz minimalne plače prejel povprečno mesečno 49 €, bo izgubil pravico do uveljavitve višje dodatne splošne olajšave v višini 3.217,12 €.

Če se iz minimalne plače izvzame mesečni dodatek za delo v manj ugodnem delovnem času v povprečnem mesečnem bruto znesku v višini 48 €, bo delavčev neto letni dohodek višji za 320,49 €. Če pa se iz minimalne plače izvzame mesečni dodatek za delo v manj ugodnem delovnem času v povprečnem mesečnem bruto znesku v višini 49 €, bo delavčev neto letni dohodek višji za 48,57 €.

Navedbe Vlade Republike Slovenije o poteku razprav o spremembi minimalne plače, ki naj bi potekale že dve leti, pri čemer pa soglasje ni bilo doseženo, so neresnične in zavajajoče. Razprave na temo minimalne plače v preteklih dveh letih ni bilo, temveč le enostranski neformalni pozivi sindikatov po spremembi minimalne plače, ki pa so bili vedno zavrženi s pojasnilom, da so spremembe za delodajalce sprejemljive in dopustne le v okviru socialnega dialoga ter v okviru zahtevanih predhodnih postopkov v skladu s konvencijo ILO. Navedenih posvetovanj nikoli ni bilo, prav tako pa tudi zadevni predlog za spremembo minimalne plače, ne le v zadnjih dveh letih, temveč tudi kadarkoli prej, ni bil obravnavan na nobeni seji Ekonomsko-socialnega sveta.

Združenje delodajalcev Slovenije je 31. marca 2015 organiziralo okroglo mizo, ki se jo je udeležila tudi Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer so reprezentativni predstavniki delodajalcev jasno poudarili, da so kakršnekoli spremembe opredelitve minimalne plače sprejemljive le v okviru dogovora v socialnem dialogu, čemur pristojna ministrica ni nikoli oporekala. Stališče delodajalcev je bilo izrecno ponovljeno na mednarodni konferenci, ki jo je junija 2015 organizirala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) in na kateri je bila prisotna pristojna ministrica, ki navedenemu ponovno ni oporekala.

Posvetovanja ali celo dogovarjanja v okviru predlaganih sprememb zakona niso bila nikoli izvedena niti v okviru Ekonomsko-socialnega sveta niti v okviru druge tripartitne ali bipartitne oblike socialnega dialoga, kaj šele, da bi ta potekala dve leti. Izostanek vsakršnega posvetovanja o spremembah minimalne plače na način, kot to državam pristopnicam in nacionalnim socialnim partnerjem nalaga konvencija MOD št. 131 ILO, predstavlja grobo kršitev z ratifikacijo prevzetih mednarodnopravnih zavez ter nonšalantno kršitev socialnega dialoga, ki se je gradil skoraj trideset let in ki je s takšnim enostranskim ravnanjem dosegel dno.

* * *

Zaradi naštetih argumentov Interesna skupina delodajalcev predlaga, da Državni svet sprejme naslednji predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na ... izredni seji, dne, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači (ZMinP-A), EPA 729-VII, ki ga je Državni zbor sprejel na 13. seji 24. novembra 2015, sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači (ZMinP-A).

